Pijlervisie Sociaal en Veilig

Bergen op Zoom

75% versie

Inhoudsopgave

Inleiding	Pagina 3
Leidende principes	Pagina 4
Maatschappelijke ontwikkelingen	Pagina 6
Inhoudelijke thema's	
Meedoen	Pagina 11
Ontwikkelen	Pagina 18
Gezond leven makkelijk maken	Pagina 22
Veilige stad	Pagina 26

Inleiding

Voor u ligt de Pijlervisie Sociaal en Veilig. In deze visie nemen we u mee in het toekomstbeeld dat we als gemeente hebben op het sociale vlak in de breedste zin van het woord. Aan de hand van vier hoofdthema's geven we inhoud aan de vergezichten uit de Toekomstvisie. Deze vergezichten reiken tot 2035. De Pijlervisie is als zodanig geen eindpunt, maar een startpunt.

Samenhang met andere visies

De Visie Sociaal en Veilig is een van de vier pijlers die zich bevinden onder de paraplu van de Toekomstvisie. De andere -even belangrijke- pijlers zijn de Omgevingsvisie, de Economische Visie en de Visie op Dienstverlening. Hieruit vloeien de uitvoeringsnota's voort, die daadwerkelijk handen en voeten geven aan de inhoud van de pijlervisies. Zij vormen de vertaling naar operationeel beleid.

Hoe zijn we tot deze visie gekomen?

De inhoud van de Visie Sociaal en Veilig is tot stand gekomen door het raadplegen van medewerkers, de gemeenteraad en stakeholders. Onze medewerkers van de beleidsterreinen Zorg & Welzijn, Onderwijs, Veiligheid, Sport en Cultuur hebben de basis voor de inhoud gelegd. Vervolgens zijn deze beelden gedeeld met de stakeholders: via een eerste participatieronde hebben we onze partners, waaronder maatschappelijke organisaties, bedrijven, onderwijs, politie en verenigingen gevraagd naar hun toekomstbeelden en hun specifieke input. Deze input is verwerkt en hiermee is een gedragen, samenhangende visie gevormd. Het zal u niet verbazen dat duurzaamheid alle beleidsterreinen raakt.

Hoe te lezen?

Zoals gezegd hebben we **vier hoofdthema's** geformuleerd die het hart vormen van de Sociale Visie. U vindt ze hieronder:

- Meedoen
- Ontwikkelen
- Gezond leven makkelijk maken
- Een veilige stad

Al onze doelstellingen hebben we een plek gegeven onder een van deze hoofdthema's. De gekozen indeling overstijgt de verschillende beleidsterreinen van 'Sociaal', wat niet vreemd is: er staan geen muren tussen de beleidsterreinen en in de dagelijkse praktijk hangen de doelstellingen en de gekozen oplossingsrichtingen ook samen.
Per hoofdthema vindt u een samenvatting van de doelstellingen binnen dat thema onder de kop **Lang verhaal kort**. Wel zo makkelijk.

Alvorens u leest over de doelstellingen per hoofdthema, treft u eerst de volgende twee hoofdstukken aan: de **Leidende principes** en **Maatschappelijke ontwikkelingen**. Hiermee definiëren we op voorhand enkele (interne) uitgangpunten, evenals de (externe) ontwikkelingen die van invloed zijn op de benoemde doelstellingen.

De leidende principes

Leidende principes zijn 'vuistregels' die richting geven aan het beleid en aan de uitvoering van de doelstellingen binnen de Visie Sociaal en Veilig. Ze helpen ons om na te denken over wat we willen bereiken voor onze inwoners en hoe we dit op een goede manier kunnen doen. Voor onze gemeente hebben we de volgende leidende principes benoemd:

- Inzetten op preventie
- Dichtbij werken
- De kracht van het netwerk
- Duurzame inzet
- De gemeente als regisseur
- Datagedreven werken

❖ Leidend principe 1: Inzetten op preventie

Inzetten op preventie betekent dat de gemeente zich richt op het voorkomen van problemen, in plaats van het oplossen van problemen die zich al hebben voorgedaan. Dit kan bijvoorbeeld door het aanbieden van voorlichting en ondersteuning, of door het creëren van een omgeving waarin mensen minder snel in de problemen komen.

Uitwerking:

- De gemeente coördineert preventieve maatregelen aan, zoals voorlichting over gezond eten en bewegen, het deelnemen aan kunst en cultuur, voorlichting over financiële planning of over de risico's van alcohol- en drugsmisbruik.
- De gemeente werkt samen met andere partijen, zoals scholen, zorginstellingen en maatschappelijke organisaties, om preventie te bevorderen.
- De gemeente onderzoekt welke preventieve maatregelen effectief zijn en richt de inzet hierop.

Noot: er is een groep inwoners die altijd een bepaalde mate van ondersteuning nodig zal hebben. De gemeente biedt deze ondersteuning zo duurzaam mogelijk aan. Zie ook onder Leidend principe 4: Duurzame inzet.

❖ Leidend principe 2: Dichtbij werken

Dichtbij werken betekent dat de gemeente de inzet afstemt op wat er nodig is in een bepaald gebied of voor een bepaalde doelgroep. Dit betekent dat de gemeente samenwerkt met bewoners, ondernemers en andere belanghebbenden in de wijken.

Uitwerking:

- De gemeente werkt samen met bewoners om de leefbaarheid en sociale cohesie in de verschillende wijken en/of voor bepaalde doelgroepen te verbeteren.
- De gemeente werkt samen met maatschappelijke organisaties om activiteiten te organiseren voor inwoners in de wijken en stemt het aanbod af op de bijzonderheden van de desbetreffende wijk en/of bepaalde doelgroepen.
- De gemeente onderzoekt of samenwerking met ondernemers mogelijk is om voorzieningen in specifieke wijken en/of voor bepaalde doelgroepen te verbeteren.
- De gemeente brengt in beeld welke ondersteuningsvragen en specifieke vraagstukken er per wijk en doelgroep zijn, zodat de middelen worden ingezet waar deze nodig zijn.

❖ Leidend principe 3: De kracht van het netwerk

Het leidende principe 'De kracht van het netwerk' houdt in dat de gemeente samenwerkt met verschillende partijen, zodat zij elkaars kennis, expertise en middelen kunnen bundelen en gebruiken. Dit leidt tot een meer effectieve en efficiënte aanpak van problemen. Het gaat hierbij om zorginstellingen, maatschappelijke organisaties, het onderwijs, het bedrijfsleven en de inwoners zelf. In het laatste geval stimuleert de gemeente dat inwoners (ook) een beroep doen op hun eigen netwerk en elkaar onderling kunnen steunen en opvangen.

De kracht van het professionele netwerk

Het professionele netwerk bestaat uit verschillende organisaties die zich bezighouden met het streven naar een sociale gemeente. Deze organisaties hebben vaak een specifieke expertise, zoals het bieden van zorg, ondersteuning of maatschappelijke activiteiten.
Door samen te werken, kunnen deze organisaties hun expertise en middelen bundelen. Dit leidt tot een betere kwaliteit van zorg en ondersteuning, en tot een betere aansluiting bij de behoeften van de inwoners.

De kracht van het netwerk van de inwoners

Het netwerk van de inwoners bestaat uit mensen die elkaar kennen en elkaar steunen. Dit kan bijvoorbeeld een buurtvereniging, een vriendengroep of familie zijn.
Het netwerk van de inwoners kan een belangrijke rol spelen bij het voorkomen en oplossen van problemen. Mensen uit het netwerk kunnen elkaar bijvoorbeeld helpen om gezond te leven, om een baan te vinden of om de drempel te verlagen om samen muziek te maken.

❖ Leidend principe 4: Duurzame inzet

Duurzame inzet betekent dat de gemeente gaat voor het voortzetten van een succesvolle aanpak en niet teveel van kort project naar kort project wil hoppen. Dit betekent dat de gemeente moet investeren in de lange termijn en dat er continuïteit moet zijn in de aanpak. Door duurzame inzet te bevorderen, kan de gemeente ervoor zorgen dat er positieve effecten behaald worden voor het sociale leven van haar inwoners en dat problemen structureel worden aangepakt. Uiteraard wel met behoud van flexibiliteit.

Uitwerking:

- De gemeente investeert in preventieprogramma's die al aantoonbaar effectief zijn.
- De gemeente stimuleert het opzetten van structurele samenwerkingsverbanden.
- De gemeente evalueert de effectiviteit van de aanpak.

❖ Leidend principe 5: De gemeente als regisseur

De gemeente als regisseur betekent dat de gemeente een regisserende rol inneemt. Dit houdt in dat de gemeente verantwoordelijk is voor het faciliteren en coördineren van de inzet van verschillende partijen, zoals zorginstellingen, maatschappelijke organisaties, het onderwijs en het bedrijfsleven.

Uitwerking:

- De gemeente faciliteert en coördineert de inzet van verschillende partijen.

- De gemeente zorgt ervoor dat de inzet van verschillende partijen effectief is en dat de doelen worden bereikt.
- De gemeente werkt faciliterend in het algemeen en regisserend en coördinerend waar nodig.
- De gemeente is transparant en betrokken, werkt vanuit onderling vertrouwen en met professionals.
- Het is helder wie waarvoor verantwoordelijk is, er zijn duidelijke afspraken en we spreken elkaar aan bij het niet naleven van afspraken.
- Er is een goede informatie-uitwisseling tussen de betrokken partijen.
- De gemeente evalueert haar aanpak en past deze aan als de beoogde resultaten niet worden bereikt of als behoeften en omstandigheden zijn gewijzigd.

❖ Leidend principe 6: Datagedreven werken

Datagedreven werken wil zeggen dat de gemeente beslissingen neemt op basis van data. Dit betekent dat de gemeente gegevens verzamelt en analyseert om inzicht te krijgen in de problemen en behoeften van de inwoners.

Uitwerking:

- De gemeente verzamelt data over de problemen en behoeften van de inwoners.
- De gemeente analyseert de data om inzicht te krijgen in de problemen en behoeften van de inwoners.
- De gemeente gebruikt de data om de inzet op het sociale vlak te verbeteren.
- De gemeente evalueert haar aanpak en past deze aan als de beoogde resultaten niet worden bereikt of als behoeften en omstandigheden zijn gewijzigd.

Maatschappelijke ontwikkelingen

De Pijlervisie Sociaal en Veilig bestaat uit een samenhangend geheel van doelstellingen, die via participatie geformuleerd en tot stand zijn gekomen. Bij de uitwerking ervan zetten we in op ‘samen’: samen met verschillende beleidsterreinen binnen de gemeente, samen met partners en samen met inwoners. Dat wat er in de buitenwereld gebeurt vormt vrijwel altijd de aanleiding voor de keuzes die we maken. Om deze keuzes te begrijpen is inzicht in de buitenwereld nuttig. Daarom delen we, voorafgaand aan onze doelstellingen, de maatschappelijke ontwikkelingen die van invloed zijn op onze gemeente en onze inwoners. Meestal reikt de invloed van die ontwikkelingen veel verder (lees: landelijk en mondiaal).
Disclaimer: verwacht niet iets nieuws, de meeste maatschappelijke ontwikkelingen zullen een ieder bekend in de oren klinken. En nog één: deze opsomming is niet uitputtend.

❖ Snelle veranderingen

Ontwikkelingen, zowel in ieders leven als lokaal, landelijk en internationaal, volgen elkaar snel op en zijn meestal niet voorspelbaar. Denk aan de coronacrisis, de vluchtelingencrisis, de oorlogen in Oekraïne en in Gaza, toenemende immigratie, de energiecrisis. Dit vraagt om een gemeentelijke organisatie die flexibel is en kan inspelen op wat leeft binnen de samenleving.
De snelle ontwikkelingen hebben in meerdere of mindere mate effect op onze inwoners.

Onze lokale samenleving blijft altijd veranderen. Zo zullen er de komende jaren in verhouding meer ouderen zijn dan jongeren en zal ons inwonersaantal, mede door arbeidsmigratie, groeien.
Een ander voorbeeld is de toenemende druk op de zorg. De voorspelling is dat in de toekomst een op de drie werkenden in Nederland nodig is in de zorg. Dit heeft een stevige impact op de arbeidsmarkt.

❖ Individualisering van de samenleving

De laatste decennia is onze samenleving steeds individueler geworden. Een van de gevolgen is dat het aantal vrijwilligers terugloopt. Dit heeft effect op veel (beleids-)terreinen, waaronder op Sport en Cultuur. Hierdoor, en door de stijgende prijzen, staan sportverenigingen en culturele organisaties onder druk. Ook leidt individualisering tot afname van de informele sociale controle in het gezin en de directe omgeving, wat een negatief effect heeft op de sociale veiligheid.

❖ Ontgroening

Ontgroening van de samenleving is het proces waarbij jongeren uit een dorp of stad vertrekken. Dit kan verschillende redenen hebben, zoals het zoeken naar een betere baan, studiemogelijkheden of een betere kwaliteit van leven.

Ontgroening kan leiden tot problemen, zoals:

- Afname van de bevolking: als jongeren wegtrekken, neemt de bevolking van een dorp of stad af. Dit kan leiden tot vergrijzing van de bevolking, een afname van arbeidskrachten en een vermindering van de economische activiteit.
- Verlies van kennis en ervaring: jongeren zijn vaak goed opgeleid en hebben nieuwe ideeën en actuele kennis. Als zij wegtrekken, verliest een dorp of stad deze kennis en ervaring.
- Afname van het sociale leven: jongeren zijn vaak de motor van het sociale leven in een dorp of stad. Als zij wegtrekken, kan het sociale leven in een dorp of stad afnemen.

❖ Toenemende vraag naar ondersteuning

De vraag om ondersteuning is de afgelopen jaren sterk toegenomen. De vraag naar zorg stijgt sneller dan het aanbod, waardoor de toegankelijkheid onder druk staat.
In de afgelopen decennia zijn verzorgingshuizen gesloten en is het aantal bedden in GGZ-instellingen verlaagd. Hiermee is een ontwikkeling ingezet waarbij mensen die ondersteuning nodig hebben langer zelfstandig thuis blijven wonen en verwarde mensen steeds meer in de samenleving komen te wonen. Hoewel we waar mogelijk uitgaan van de zelfredzaamheid van mensen, zal dit niet voor iedereen haalbaar zijn. Sommige mensen blijven ondersteuning nodig hebben. Andere ontwikkelingen die de druk op de zorg doen toenemen zijn:

- Het aantal chronisch zieken en mensen met meerdere aandoeningen neemt toe.
- Er is een groeiende groep inwoners met complexe problematiek en een afstand tot de arbeidsmarkt.
- Met name onder jongeren is er een toename van klachten op het gebied van mentale gezondheid.
- We zien steeds meer mensen die eenzaam zijn.
- Het aantal mensen dat in armoede leeft neemt toe.
- De druk op de zorg neemt ook toe doordat zaken waar mensen tegen aan lopen worden geproblematiseerd of gemedicaliseerd, terwijl dit niet per se nodig is. Niet elke hulpvraag is een zorgvraag en niet bij elke zorgvraag past een medisch antwoord.

❖ Tekorten in de zorg

De huidige manier waarop we ondersteuning hebben georganiseerd, is in de toekomst niet houdbaar. Enerzijds omdat deze onbetaalbaar wordt door toename van mensen met een zorgvraag en gelijktijdige bezuinigingen. Anderzijds omdat er in de toekomst onvoldoende mensen zijn die de

benodigde ondersteuning kunnen uitvoeren. We zullen hierop moeten anticiperen door preventief te werken en de ondersteuning anders te organiseren.

Niet alleen in onze gemeente, maar in heel Nederland neemt de vraag naar zorg toe. Daarom zijn er landelijk afspraken gemaakt: organisaties binnen de zorg- en welzijnssector moeten samenwerken met als doel het beschikbaar houden van zorg en ondersteuning en het voorkomen van gezondheidsproblemen.
Zo zijn in 2022 de landelijke akkoorden IZA en GALA gesloten en wordt gewerkt aan de Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028. Onze gemeente werkt hieraan mee.

In het Integraal Zorgakkoord staan afspraken tussen de overheid en een groot aantal partijen in de zorg. Het doel is de zorg in Nederland te verbeteren en voor te bereiden op de toekomst.	Het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) is opgesteld tussen de rijksoverheden, gemeenten (VNG) en zorgverzekeraars. Het doel van het akkoord is het bereiken van een gezonde generatie in 2040.	De Hervormingsagenda Jeugd bevat een groot pakket afspraken om de jeugdzorg te verbeteren en financieel houdbaar te krijgen. Er zal structureel worden geïnvesteerd in de landelijke kwaliteit en effectiviteit van jeugdhulp.

❖ Grotere rol voor de gemeente

Vanuit de overheid zijn de afgelopen jaren veel opdrachten overgedragen aan gemeenten, waarmee de rol van de gemeente bij de ondersteuning van inwoners verder is uitgebreid. Zo zijn gemeenten verantwoordelijk voor de totale jeugdzorg, de veiligheid en zijn diverse taken zoals begeleiding en beschermd wonen voor mensen met psychiatrische problemen naar de gemeenten overgeheveld. De verwachting is bovendien dat de decentralisatie van verantwoordelijkheden voor wat betreft het sociaal domein nog niet ten einde is.

❖ Financiële grenzen

De taken van de gemeenten zijn dus fors uitgebreid, maar daar is niet altijd het volledige budget voor meegekomen. De verwachting vanuit de Rijksoverheid was dat gemeenten konden besparen op de ondersteuning, maar dit blijkt lang niet altijd het geval te zijn.
Omdat gelden vanuit het Rijk niet altijd structureel zijn en niet altijd per onderwerp aan de gemeenten worden overgedragen via specifieke uitkeringen, is vaak onduidelijk op welke middelen de gemeenten in de nabije toekomst kunnen rekenen. Voor bepaalde onderdelen in de zorg, waarvoor de gemeenten niet verantwoordelijk zijn, stijgen de uitgaven en loopt men tegen de grenzen aan. Dit geldt bijvoorbeeld ook voor uitgaven op het gebied van cultuur. Het vraagt om het bedenken van slimme oplossingen en het anders inzetten van middelen.

❖ Meer samenwerking

Om de groeiende rol van de gemeenten in de ondersteuning van inwoners goed te kunnen uitvoeren, werken gemeenten steeds intensiever samen met maatschappelijke organisaties, aanbieders van zorg en ondersteuning, onderwijs, partners op het gebied van veiligheid en aanbieders van cultuur en sport. Dit brengt een veranderende rol voor de gemeente met zich mee, namelijk die van netwerkende partner, zoals dat onder andere gebeurt bij de ontwikkeling van het Huis van de Wijk.

Huis van de wijk
Het Huis van de Wijk in Bergen op Zoom is een ontmoetingsplek voor inwoners van de wijk Gageldonk-West. Het is een initiatief van de gemeente, in samenwerking met bewoners en ondernemers uit de wijk. De gemeente betaalt de huur van het gebouw en geeft subsidie voor de activiteiten.

Het Huis van de Wijk is gevestigd in het Piushof, een nieuwbouwcomplex aan het Piusplein. Het gebouw heeft een centrale ligging in de wijk en is goed bereikbaar met het openbaar vervoer.

Het Huis van de Wijk biedt een diversiteit aan activiteiten en diensten voor inwoners van alle leeftijden. Zo zijn er:

- Een buurthuis met een bibliotheek, een ontmoetingsruimte en een keuken.
- Een sportzaal.
- Een ontmoetingsruimte voor jongeren.
- Een ruimte voor creatieve activiteiten.
- Een ruimte voor vergaderingen en bijeenkomsten.

Het Huis van de Wijk is een plek waar inwoners elkaar kunnen ontmoeten, waar ze informatie kunnen vinden en waar ze activiteiten kunnen ondernemen. Het is een belangrijke plek voor de sociale cohesie in de wijk.

❖ Digitalisering en veiligheid

Naast alle positieve effecten van digitalisering en Artificial Intelligence (AI) zien we dat dit ook leidt tot meer technologie-gerelateerde bedreigingen. We signaleren dat internet en sociale media een steeds grotere rol spelen bij het plegen van delicten. Dit vraagt kennis van en inzicht in digitale technologie om zo de genoemde bedreigingen het hoofd te bieden, niet alleen bij de gemeente, maar ook bij haar samenwerkingspartners.

Een voorbeeld van positieve effecten van digitalisering zien we binnen de culturele en creatieve sector. Verdere digitalisering biedt kansen, enerzijds voor creatieve vernieuwing en anderzijds om het een breder publiek te bereiken en cultureel te inspireren. Nieuwe technologische ontwikkelingen geven creatieve makers en instellingen steeds meer en steeds betere tools om mee te werken en om hun publiek te ontmoeten. Het gebruik van software, apps en andere toepassingen via internet hebben de kunstpraktijk en de werkwijze van organisaties verrijkt en veranderd.

❖ Het toenemende belang van bewegen

Wat is de waarde van bewegen en sport en wat kan het betekenen voor inwoners en de maatschappij? Deze vragen zijn actueler dan ooit. Politiek, overheden en maatschappelijke organisaties zijn er steeds meer van doordrongen dat bewegen en sport bijdragen aan de bevordering van gezondheid, aan sociale verbondenheid en aan participatie in de samenleving.
Dit wordt bevestigd in het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) waarin afspraken zijn gemaakt om in 2040 tot een gezonde en vitale generatie te komen.

Sport is een belangrijk bindmiddel in onze huidige maatschappij: het brengt mensen letterlijk en figuurlijk bij elkaar. Dit maakt sport gewild én kansrijk voor het realiseren van een hele reeks doelstellingen die de rijksoverheid en gemeenten zichzelf stellen op het gebied van onder meer preventie en gezondheid, integratie, wijkontwikkeling, waarden en normen, jeugdbeleid en veiligheid.

Overige ontwikkelingen op het vlak van bewegen en sport, die een andere benadering vragen:

- motorische vaardigheden nemen af
- Nederland is 'wereldkampioen' zitten
- individualisering sport door technologie
- commercialisering van het vrijetijdsaanbod
- verenigingslidmaatschappen nemen af
- belang van beleving
- hoge mate van 'nieuwe' concurrentie
- noodzaak vitale toekomstbestendige verenigingen

❖ De waarde van cultuur

Voor de culturele sector gelden veel van de maatschappelijke ontwikkelingen, zoals benoemd: de publieke veranderingen, de individualisering, de digitalisering, het belang van samenwerken over de eigen grenzen heen, de druk op de publieke investeringen en op het vrijwilligers- en verenigingsleven. Binnen de culturele sector zien we daarnaast een groeiende aandacht voor de erkenning van de intrinsieke waarde van kunst en cultuur. Het is bewezen dat kunst en cultuur sociaal maatschappelijke, economische, toeristische en ruimtelijke effecten hebben. Tegelijkertijd vraagt de sector om erkenning van de intrinsieke waarde van cultuur en het belang om hier blijvend in te investeren. Cultuur onderscheidt zich van de andere domeinen door het bieden van verbeelding, creativiteit, symboliek, traditie en ritueel. We zien daarbij ook groeiende aandacht voor de inzet van creativiteit bij maatschappelijke, complexe transities zoals de energietransitie, krapte op de woningmarkt en verduurzaming.
Tenslotte zien we meer aandacht voor het versterken van de positie van de culturele en creatieve professional, door het aantrekkelijk houden van de arbeidsmarkt, waarbij de Rijksoverheid een eerlijke beloning binnen de culturele sector zou moeten stimuleren.

Zoals eerder gezegd vormen maatschappelijke ontwikkelingen vaak de aanleiding voor de keuzes die we maken en de doelstellingen die we met elkaar formuleren. Vanaf hier leest u over onze doelstellingen voor de jaren 2024-2035. Ze zijn per thema geformuleerd, te beginnen met het thema 'Meedoen'.

Meedoen

Adam (29 heeft een licht verstandelijke beperking, waardoor hij voor bepaalde dingen in zijn leven extra ondersteuning nodig heeft. Hij wil graag onderdeel zijn van onze samenleving en zoveel mogelijk een zelfstandig bestaan leiden.

Daarom is hij ontzettend blij dat het hem een paar jaar geleden is gelukt om een baan te vinden bij de WVS (Werk Voorziening Schap). Hij heeft hier een beschutte werkplek, wat inhoudt dat hij extra begeleiding krijgt. Zijn taak bestaat uit het rondbrengen van de post. Dit doet Adam met veel plezier en toewijding. Geen brief mag in de verkeerde brievenbus belanden, vindt hij. Daarom dubbelcheckt hij elk adres en huisnummer. Dat gaat heel goed.
Door zijn baan als postbode is Adam veel in beweging. Dit is belangrijk voor hem, want sinds hij op zichzelf woont, heeft hij de neiging om te veel te eten. Gelukkig wonen zijn ouders op loopafstand van zijn kleine studio, waardoor hij regelmatig bij hen langsgaat en een gezonde maaltijd eet.
Ook bij andere zaken heeft Adam soms net wat extra ondersteuning nodig. Daarom komt er eens in de week iemand bij hem langs om samen met hem zijn administratie door te lopen en hem te helpen met andere vragen. Sinds Adam, met dit kleine beetje hulp, de regie over zijn eigen leven heeft, zit hij beter in zijn vel en hoort hij er voor zijn gevoel helemaal bij.

Meedoen - lang verhaal kort

In Bergen op Zoom kan iedereen meedoen en sluiten we niemand uit. We willen een samenleving zijn waarin alle inwoners kunnen én mogen meedoen. Een samenleving waarin mensen dezelfde kansen en mogelijkheden hebben, ongeacht hun achtergrond, leeftijd, geslacht, opleidingsniveau, inkomen, godsdienst, seksuele voorkeur en ongeacht of ze een ziekte of beperking hebben.

Om het 'uitvallen' van inwoners te voorkomen zetten we in op preventie en stimuleren we een gezonde leefstijl en een gezonde leefomgeving. Is er hulp nodig, dan bieden we laagdrempelige ondersteuning, maar we gaan ook uit van eigen verantwoordelijkheid. Het uiteindelijk bereiken van zelfredzaamheid is een belangrijke doelstelling. Waar het bereiken van zelfredzaamheid door inwoners niet volledig mogelijk is, bieden we die ondersteuning die nodig is. Inwoners kunnen voor ondersteuning terecht bij één centraal punt, dat iedere Bergenaar weet te vinden en dat zowel digitaal als fysiek toegankelijk is.

Op scholen helpen we onze jongste inwoners op weg om 'mee te doen' en zich te ontwikkelen tot zelfstandige, zelfredzame burgers. Laaggeletterdheid pakken we bij de basis aan: we willen kinderen een goede start te geven, die hen helpt in hun schoolperiode en verdere leven. Daarnaast willen we willen dat volwassenen die moeite hebben met lezen, schrijven en rekenen, of die beperkte digitale vaardigheden hebben, het cursusaanbod kunnen vinden. De weg naar het cursusaanbod loopt via het inloopspreekuur van het Digi-Taalhuis.

Door wijkgericht te werken en samen met inwoners te zorgen voor een veilige leefomgeving, ontstaat er verbinding en sociale samenhang op wijkniveau.

Sport en cultuur zorgen voor verbinding en leveren een belangrijke bijdrage aan 'meedoen' en aan het tegengaan van eenzaamheid.

Vanaf hier nemen we u mee in de nadere invulling van 'Meedoen'.

WELZIJN, GEZONDHEID EN PARTICIPATIE

We zetten in op preventie

We werken samen aan preventie, zodat inwoners minder snel en minder vaak om ondersteuning hoeven te vragen én zodat hun ondersteuningsvraag behapbaar is, wanneer deze zich toch voordoet. Hoe? Door een gezonde leefstijl en een gezonde leefomgeving te bevorderen. Ook versterken we de sociale omgeving en de zelfredzaamheid van mensen. Ten slotte maken we ons er sterk voor dat financiële problemen voorkomen worden.

We bieden een laagdrempelige toegang tot ondersteuning

Er is één herkenbaar punt waar inwoners terecht kunnen met al hun vragen over onder andere zorg, welzijn, wonen en vergoedingen. Dit punt is zowel digitaal als fysiek -op meerdere locaties- bereikbaar is. Alle Bergenaren weten het te vinden.
Inwoners kunnen bij dit centrale punt terecht voor informatie, advies en eventuele doorverwijzing naar passende ondersteuning. Ook kunnen zij hulp krijgen bij het aanvragen van ondersteuning. Wanneer een indicatie nodig is om toegang te krijgen tot een vorm van ondersteuning, wordt deze eveneens bij dit punt afgegeven.

Voorbeelden van 'Passende ondersteuning' zijn onder meer: Een scootmobiel, dagbesteding, deeltaxi, jeugdhulptraject en schuldhulpverlening.

We doen wat nodig is

We vinden het belangrijk dat iedereen kan meedoen in de samenleving, ook als dit niet vanzelfsprekend is of als er hulp bij nodig is.
De vraag naar verschillende vormen van hulp is de laatste jaren toegenomen en zal naar verwachting blijven groeien. De oorzaak: het aantal ouderen neemt toe en er wonen meer mensen met een zorgbehoefte in onze samenleving. Ook jongeren blijken meer hulpvragen te hebben. Tegelijkertijd zijn de middelen beperkt en neemt het tekort aan zorgpersoneel toe.

De druk op de zorg neemt ook toe doordat zaken waar mensen tegen aan lopen worden geproblematiseerd of gemedicaliseerd, terwijl dit niet per se nodig is. We werken aan normalisatie, waarmee we bedoelen dat sommige problemen bij het normale leven horen en je ook kan afwijken van de norm. Er hoeft dus niet altijd ondersteuning ingezet te worden.

We versterken het ondersteuningsaanbod waarvan inwoners gebruik kunnen maken zonder dat ze een indicatie nodig hebben. Met als doel: het voorkomen dat mensen intensievere vormen van ondersteuning nodig hebben. Hoe? Door de kracht van het netwerk in te zetten. Dit kan onder andere door inwoners een beroep te laten doen op hun eigen netwerk of door samen met partners laagdrempelige ontmoetingsplekken te creëren. Op deze plekken kunnen inwoners elkaar ontmoeten, zich ontplooien en ontspannen. Ook kunnen ze elkaar helpen of zich inzetten voor hun

leefomgeving. Waar mogelijk maken we gebruik van ervaringsdeskundigen met wie inwoners kunnen klankborden over specifieke knelpunten.

Wanneer er meer ondersteuning nodig is, helpen we inwoners in een vroeg stadium op weg. Er zijn laagdrempelige ondersteuningsvormen beschikbaar, zoals zelfregie- en zelfhulpgroepen en indicatie-loze dagbesteding. Waar nodig wordt hulp op maat georganiseerd: van 'ieder het gelijke' naar 'ieder het hare of zijne'. Wat brengt dit onze inwoners? Veel! Ze doen weer mee, worden zelfredzaam en ervaren minder eenzaamheid. Het helpt hen in hun dagelijkse leven en bij grotere vraagstukken, zoals werkloosheid of schulden.

Aandacht voor armoede en schuldenproblematiek

Armoede en schuldenproblematiek geven we specifieke aandacht: wanneer iemand schulden heeft of zorgen heeft over wel of niet rondkomen, is er weinig ruimte voor ontwikkeling op andere gebieden. Daarom werken we samen met diverse organisaties en partners aan een gezamenlijk actieprogramma voor armoedeverzachting.

De jeugd heeft de toekomst

Aandachtspunt: elk van de hierboven genoemde doelstellingen is vrijwel een-op-een van toepassing op de jeugd.

ONDERWIJS

We zorgen voor inclusieve en passende scholen

Elke school is fysiek toegankelijk, zodat kinderen met een lichamelijke beperking zich zelfstandig door de school kunnen bewegen. Elk kind heeft daarbij de mogelijkheid om zo dicht mogelijk bij huis naar de kinderopvang of naar school te gaan, ongeacht zijn of haar beperking of ondersteuningsbehoeften. Dit noemen we 'Thuis nabij onderwijs en kinderopvang'. Alleen als het niet anders kan, gaat een kind naar passende kinderopvang of het speciaal onderwijs.
Een belangrijke voorwaarde voor 'Thuis nabij onderwijs' is dat het onderwijzend personeel in staat is om les te geven aan kinderen die extra aandacht nodig hebben. Zij volgen trainingen om zich hierin te scholen. Waar nodig wordt gezorgd voor extra handen op de groep, ter ondersteuning.

Elke wijk heeft minimaal één integraal kindcentrum. In het kindcentrum zijn kinderopvang en onderwijs samengebracht en vindt een samenwerking plaats met zorg- en ondersteuningsinstellingen en welzijnsorganisaties. Wanneer kinderen naar (een andere) school gaan, zorgt het onderwijs voor goede voorlichting aan ouders als het gaat om de schoolkeuze voor hun kind. Met als doel dat kinderen meteen op de juiste plek terechtkomen.

We zorgen voor duurzame scholen

Scholen zijn fysiek duurzaam, oftewel ze zijn energie-neutraal. Scholen zijn daarnaast duurzaam in de samenleving: kinderopvangorganisaties en scholen hebben de taak om de onderwijskansen van kinderen te verbeteren, zodat ze een goede start maken in de samenleving. Dit geldt nog meer voor kinderen die een achterstand hebben in de Nederlandse taal.

Scholen hebben een centrale plek in de wijk. Ze staan in contact met de omgeving en leveren een bijdrage aan de leefbaarheid en het sociale en culturele leven in de wijk.
Ten slotte werken scholen aan een goede aansluiting van het onderwijs op de vraag vanuit de regionale arbeidsmarkt.

We pakken laaggeletterdheid aan

We vergroten de ouderbetrokkenheid bij lezen. Het is belangrijk dat ouders hun kinderen vanaf de babytijd voorlezen. Daarnaast stimuleren we 'kilometerlezen' in het primair onderwijs: kinderen lezen tijdens hun basisschoolperiode zoveel mogelijk boeken om een grote woordenschat te ontwikkelen.
Ook stimuleren we 'belevend lezen' op het voortgezet onderwijs. Het is bekend dat de verplichte boekenlijsten het lezen lang niet altijd stimuleren. Daarom is het belangrijk dat jongeren boeken kunnen kiezen die aansluiten bij hun interesses. De inzet van een lees-mediaconsulent van de bibliotheek helpt hierbij, evenals een ruime boekcollectie die wel aantrekkelijk is voor jongeren.

In 2024 starten we met de 'Gemeentelijke Gezinsaanpak Geletterdheid'. Met deze aanpak krijgen ouders, wiens kinderen dat nodig hebben ondersteuning, met als doel dat hun kinderen betere maatschappelijke kansen krijgen. Gemeenten zijn per eind 2024 verplicht hierin de regierol te vervullen. De gemeenten Bergen op Zoom en Roosendaal behoren tot de 32 gemeenten die al vanaf juni 2024 deelnemen en zijn hiermee voorlopers in dit landelijke project.

VEILIGHEID

We zijn samen verantwoordelijk voor een veilige leefomgeving

Om mee te kunnen doen is veiligheid een belangrijke randvoorwaarde. Samenwerking is de sleutel tot een succesvolle veiligheidsaanpak. Daarom werken we ketengericht. Veiligheid is immers niet beperkt tot één specifiek terrein, het is een gezamenlijke verantwoordelijkheid die verschillende partijen met elkaar delen. We voeren een regierol op de ketensamenwerking en investeren samen met onze partners in de sociale en fysieke veiligheidsthema's. Dit doen we onder andere met politie, Openbaar Ministerie, brandweer, Veiligheidsregio, Zorg- en Veiligheidshuis, Stadlander, ondernemers, maatschappelijk werkers, buurtpreventieteams en andere partijen. We betrekken ook onze inwoners. Samen zoeken we naar kansen om Bergen op Zoom veiliger en leefbaarder te maken.

Belangrijke aspecten binnen de ketensamenwerking:

- We streven zo veel mogelijk naar een integrale aanpak in plaats van naar afzonderlijke interventies, waarbij ruimte is voor maatwerk.
- We kijken naar mogelijkheden voor publiek-private samenwerking en samenwerking met andere handhavende organisaties.
- De verschillende beleidsterreinen binnen de gemeente staan nauw met elkaar in verbinding. Samenwerking tussen 'Veiligheid' en het 'Sociaal domein' is onontbeerlijk. Het Zorg- en Veiligheidshuis vervult hierin een belangrijke rol.
- Bij grote ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving wordt 'Veiligheid' vroegtijdig betrokken.
- We zorgen voor een helder vergunningenproces. Bij vergunningaanvragen geven we onze veiligheidspartners, met name de politie en de brandweer, de ruimte om tijdig hun advies uit te brengen.

• Er is een goede samenwerking en afstemming met de gemeenten om ons heen; we voorkomen een ‘waterbedeffect’ tussen gemeenten.
• We onderzoeken mogelijkheden om subsidies aan te spreken. Zo nodig zorgen we voor een gemeentelijke lobby op landelijk niveau, om onze specifieke behoeften vanuit veiligheid te communiceren aan de landelijke besluitvormers.

We stimuleren buurtpreventie

We stimuleren en faciliteren de inzet van en samenwerking met de buurtpreventieteams.
We erkennen dat buurtpreventieteams een waardevolle bijdrage leveren aan het verbeteren van de leefbaarheid en veiligheid in onze wijken. Voor de het slagen van buurtpreventie is een goede samenwerking met de politie, boa’s en andere relevante partners belangrijk.

We stimuleren inwoners en partners om deel te nemen aan whatsappgroepen en voeren regie op het gebruik ervan. We zetten whatsappgroepen zowel preventief als reactief in, om snelle informatiedeling mogelijk te maken. Voor een effectieve en respectvolle communicatie via whatsapp zijn duidelijke regels en richtlijnen nodig. Dit bereiken we met effectieve coördinatie en beheer.

Inwoners die niet actief zijn in een buurtpreventieteam zijn evengoed de ‘ogen en oren’ van onze gemeente. Deze signalerende rol is waardevol en willen we zo veel mogelijk benutten. Daarom moeten inwoners weten waar en op welke wijze ze wat kunnen melden. De gemeentelijke website biedt heldere informatie op dit vlak. We registreren ontvangen meldingen, we behandelen ze tijdig en we zorgen voor terugkoppeling naar de melder. Op deze manier bevorderen we de meldingsbereidheid en het naleefgedrag. Een melder moet kunnen vertrouwen op een goed functionerende gemeente. Zo leveren alle inwoners met elkaar een positieve bijdrage aan een veilige gemeenschap.

SPORT

Iedereen kan, binnen zijn of haar mogelijkheden, meedoen

Iedereen kan, los van zijn of haar achtergrond, met plezier meedoen aan bewegen en sport, zonder fysieke en sociale drempels te ervaren, of drempels qua (financiële) ondersteuning. Denk aan inwoners met een migratieachtergrond, lhbti’ers, inwoners die in armoede leven en kwetsbare ouderen. Maar ook inwoners met een verstandelijke of lichamelijke beperking.
Sporten en bewegen dragen bij aan de sociale en fysieke weerbaarheid. Hierdoor staan inwoners met meer zelfvertrouwen in het leven. Bewegen en sporten moeten laagdrempelig zijn, zodat eenieder in de gelegenheid is dit te doen.

We stimuleren verenigingen en organisaties om mogelijke drempels bespreekbaar te maken. Hiermee creëren we bewustwording, wat helpt om eventueel aanwezige sociale drempels naar bewegen en sport weg te nemen. In samenwerking met buurtsportcoaches, sportverenigingen, onderwijs en maatschappelijke organisaties dragen we de sociale acceptatie van inwoners uit.
We ondersteunen kwetsbare inwoners, voor wie sporten en bewegen minder toegankelijk is, door onze kennis en ervaring te delen, zodat ook zij laagdrempelig en naar eigen behoefte in beweging komen.

CULTUUR

Cultuur voor iedereen

Cultuur maakt onlosmakelijk deel uit van ons maatschappelijke leven en is belangrijk voor de gemeente Bergen op Zoom. Mensen hechten waarde aan tradities, lopen mee in een carnavalsoptocht, luisteren naar muziek, zingen in een koor, spelen in een musical, gaan naar een festival, lezen boeken of bezoeken een museum of het theater. Cultuur ontstaat daar waar mensen samenkomen en het verbindt mensen.
Cultuur en erfgoed dragen bij aan de leefbaarheid van de gemeente Bergen op Zoom. Mensen wonen prettiger in een omgeving waar ze kunnen meedoen aan cultuur, als vrijwilliger, als onderdeel van een amateurgezelschap, als professional of op informele wijze samen met elkaar.
We vinden dan ook dat kunst en cultuur toegankelijk, bereikbaar, aantrekkelijk en zichtbaar moet zijn voor iedereen, ongeacht achtergrond, leeftijd of sociaaleconomische status. Daarbij is het uitgangspunt dat de gebruiker betaalt, maar we bieden ondersteuning waar het nodig en mogelijk is.

We werken samen aan een aantrekkelijk en toegankelijk cultuuraanbod

We stimuleren organisaties samen te werken aan een gemeenschap waarin iedereen gelijke kansen heeft en zich gewaardeerd voelt. Samenwerken is essentieel om de toegankelijkheid en betaalbaarheid van kunst en cultuur te verbeteren. Door nieuwe verbindingen aan te gaan kan nieuw publiek worden bereikt. We sturen op samenwerking en verbinding tussen professionals, het cultuur-historische veld, maatschappelijke organisaties, (beroeps)onderwijs en bedrijfsleven. We moedigen daarbij het ontstaan van nieuwe samenwerkingsverbanden met partners van buiten de regio aan.

We sturen op een divers en aantrekkelijk cultuuraanbod dat goed toegankelijk is. We stimuleren het culturele veld om activiteiten te ontwikkelen met maatschappelijke meerwaarde. We sturen op een cultuuraanbod waar historie en hedendaagse expressie hand in hand gaan. We hebben daarbij aandacht voor de digitale ontwikkeling en de zichtbaarheid van het aanbod. We richten ons in het bijzonder op jongeren, ouderen, mensen met een andere culturele achtergrond, mensen met een beperking en mensen met een minder grote portemonnee. Dat doen we door cultuur te bevorderen die uitnodigend is.

We hebben de basis op orde zodat iedereen kan deelnemen aan kunst en cultuur

Samen met onze inwoners, verenigingen, creatieve makers en culturele instellingen willen we bouwen aan een levendige en inspirerende omgeving waar cultuur een onmisbaar element is voor ons allemaal. En daar horen ook voorzieningen bij.
We richten ons op een sterke culturele basisinfrastructuur buiten de gemeentelijke organisatie, die in synergie en samenwerking bijdraagt aan maatschappelijke (en economische) doelstellingen. De culturele basis bestaat uit: de openbare bibliotheek (Bibliotheek West-Brabant), Theater & Poppodium (De Maagd & Gebouw-T), het museum (het Markiezenhof) en het centrum voor cultuureducatie, -participatie en amateurkunst (het CKB). We stimuleren daarbij het werken vanuit gezamenlijke programma's om zo gericht op resultaat te sturen.

Het is goed hierbij aan te geven dat de culturele infrastructuur meer omvat dan de grote professionele basisinstellingen en dat deze benaderd moet worden als een ecosysteem, waar we gezamenlijk in moeten investeren. Gezien de relatie tussen het cultuursysteem en de mogelijkheid tot talentontwikkeling, is dit onderdeel verder ondergebracht binnen het thema 'ontwikkelen'.

We gaan bewust om met onze ruimte voor kunst en cultuur en stimuleren de oprichting van creatieve hubs en artistieke broedplaatsen

Met de gestelde woonopgave en verwachte groei van het aantal inwoners van de gemeente Bergen op Zoom is het van belang toekomstbewust om te gaan met de ruimte en voorzieningen die we hebben, zo ook met de ruimte voor de creatieve en culturele sector. We sturen op het integreren van kunst en cultuur in de openbare ruimte en ruimtelijke ontwikkeling. Dit draagt bij aan de schoonheid, identiteit en beleving van de stad en maakt kunst toegankelijk voor een breed publiek. We streven ernaar om het cultureel erfgoed te behouden en te herbestemmen. We zetten daarbij onze historie met monumenten nadrukkelijker in om de stad betekenis te geven.

Om mee te doen te kunnen doen aan cultuur is er ook fysieke ruimte nodig. We stimuleren de oprichting van creatieve hubs en artistieke broedplaatsen. Zij leveren onder andere een bijdrage aan innovatie en de levendige culturele scene in de stad. Hierbij vinden we dat het initiatief voor een broedplaats vanuit het culturele veld zelf moet komen én moet worden georganiseerd. De gemeente faciliteert door drempels zoveel mogelijk weg te nemen.
Ook hebben we aandacht voor culturele huisvesting. We sturen op het verbeteren van de zichtbaarheid en toegankelijkheid van beschikbare voorzieningen binnen de gemeente Bergen op Zoom om te kunnen repeteren, om op te treden, culturele activiteiten te organiseren of voor opslag. Daarbij kijken we ook naar wijkhuizen, scholen, sportaccommodaties en bedrijven. De zoektocht naar geschikte culturele huisvesting vinden we wel de verantwoordelijkheid van de culturele organisatie zelf.

Ontwikkelen

Sarah (70) is altijd heel zelfstandig geweest. Ze heeft drie kinderen, maar die wonen met hun gezinnen elders in het land. Helaas is haar man drie maanden geleden overleden en tot overmaat van ramp is Sarah uitgegleden in huis en heeft zij haar heup gebroken. Ze heeft altijd alles samen met haar man gedaan en heeft hierdoor een beperkt sociaal netwerk. Dit levert een probleem op, nu ze niet meer kan lopen.

De meest eenvoudige klusjes in huis vormen een uitdaging voor Sarah. Gelukkig heeft ze, nadat ze uit het ziekenhuis ontslagen was, via de WMO hulp bij het huishouden gekregen. Anne, een medewerker van Wijzijn stimuleert haar tegelijkertijd om zo veel mogelijk zelf te doen. Dat gaat elke week een beetje beter. Sarah is blij met Anne: ze biedt niet alleen praktische hulp, maar is ook een fijne gesprekspartner. Sarah vertrouwt haar na enkele weken toe dat ze zich sinds het overlijden van haar man vaak eenzaam voelt. Anne biedt een luisterend oor.
Na verloop van tijd is Sarah zodanig hersteld dat ze weer kleine afstanden zelfstandig kan lopen. Anne heeft haar voorgesteld om samen naar de inloop in het buurthuis te gaan, waar leuke activiteiten worden georganiseerd. Omdat Sarah graag zingt, meldt ze zich aan bij het amateurkoor. Dit geeft haar veel positieve energie en ze leert er ook nieuwe zangtechnieken. Nadat ze volledig is hersteld, meldt ze zich aan bij het buurthuis voor vrijwilligerswerk. Ze merkt dat ze van betekenis is voor anderen en heeft op deze manier weer een doel in haar leven.

Ontwikkelen - lang verhaal kort

We geloven dat iedereen iets te bieden heeft, in de vorm van werk of op een andere manier. We willen dan ook dat iedereen naar vermogen meedoet. Waar nodig zetten we ondersteuning in om inwoners op te leiden of bij te scholen.

Ieder kind heeft recht om zich in zijn of haar eigen tempo te ontwikkelen. Om kinderen en jongeren de kans te geven te ‘groeien’ op een manier die past bij hun eigenheid of persoonlijke situatie bieden we zo nodig een steuntje in de rug, of het nu gaat om peuters, basisschoolkinderen of jongeren.

Wanneer we jeugdproblematiek vroegtijdig erkennen, kan jeugdcriminaliteit worden voorkomen en ontstaat ruimte voor ontwikkeling.

We streven naar het levensvatbaar houden van sportverenigingen en sportaanbieders, zodat inwoners een gezonde leefstijl kunnen ontwikkelen en behouden.

We stimuleren talentontwikkeling in de breedte, zodat onze inwoners de kans krijgen om hun interesses en vaardigheden te verkennen. De oprichting van creatieve hubs en artistieke broedplaatsen levert een bijdrage aan innovatie en een levendige culturele stad.

Vanaf hier nemen we u mee in de nadere invulling van ‘Ontwikkelen’.

WELZIJN, GEZONDHEID EN PARTICIPATIE

We vergroten de zelfredzaamheid van onze inwoners

Wanneer inwoners ondersteuning nodig hebben, maakt het (opnieuw) aanleren van vaardigheden onderdeel uit van de ondersteuning. Met als doel dat inwoners weer zoveel mogelijk zelfredzaam worden. Zo begeleiden we mensen die in een traject 'begeleid wonen' zitten via ondersteuning naar zelfstandig wonen en helpen we ouders die opvoedingsvragen hebben, zodat ze het daarna op eigen kracht kunnen.
Lezen en schrijven zijn belangrijke voorwaarden om zelfstandig te kunnen functioneren in onze samenleving. We zetten in op het verminderen van en voorkomen van laaggeletterdheid. Daarbij zorgen we uiteraard voor laagdrempelige communicatie in begrijpelijke taal.

We geloven dat iedereen iets te bieden heeft, in de vorm van werk of op een andere manier. We willen dan ook dat iedereen naar vermogen meedoet. Dit betekent dat elke inwoner een bijdrage levert aan de arbeidsmarkt of de samenleving. De uitdaging is om een optimale match te maken tussen de mogelijkheden en wensen van inwoners en de vraag van ondernemers naar de juiste arbeidskrachten. Om dit te bereiken zetten we ondersteuning in om inwoners op te leiden of bij te scholen.
Wanneer iemand toch afhankelijk is of wordt van een uitkering, zoeken we samen met hem of haar naar een continu evenwicht: enerzijds is het aanpakken van problemen in de werksfeer of daarbuiten van belang, anderzijds zien we de stap naar werk als een goed 'medicijn'. Gedeeltelijk werk, in combinatie met de aanpak van problemen, vormt vaak een belangrijke eerste stap.

ONDERWIJS

We stemmen jeugdhulp en onderwijsondersteuning op elkaar af

We werken aan de doorontwikkeling van de schoolondersteuningsteams die op scholen aanwezig zijn. Het ontbreekt de schoolondersteuningsteams soms aan doorzettingskracht en aan eigenaarschap: wie is de casushouder voor de problematiek rondom het kind?

We zetten in op meer Onderwijs Zorg Arrangementen. De grens tussen jeugdzorg en onderwijszorg is niet altijd helder. Ook kunnen beide vormen van zorg niet los van elkaar worden gezien. Daarbij komt dat de kosten van individuele zorg vaak hoog zijn. Door specifieke arrangementen aan een aantal kinderen tegelijk aan te bieden kan betere en goedkopere zorg worden geleverd.
Deze arrangementen, op het snijvlak van jeugdzorg en onderwijsondersteuning, worden zoveel mogelijk op school aangeboden.
Dit vraagt om een andere systeemaanpak: jeugdzorg is nu nog bedoeld voor het individuele kind en ouders moeten toestemming geven voor de inzet van jeugdzorg.

We onderzoeken of er een doorstart kan plaatsvinden van het steunpunt Brabantse Wal (GGZ/jongerenwerk). Na de coronaperiode is gebleken dat veel kinderen, met name op het middelbaar onderwijs, te maken hadden met psychische klachten. In navolging van anderen gemeenten zijn -vanuit tijdelijke rijksmiddelen- steunpunten gerealiseerd op de middelbare scholen van de Brabantse Wal gemeenten (Bergen op Zoom, Steenbergen, Woensdrecht en Tholen).

Leerlingen met psychische klachten konden op een laagdrempelige manier terecht bij deze steunpunten. Op de steunpunten waren GGZ, Jongerenwerk en 'drugsvoorlichter' Novadic Kentron aanwezig. Minder zware klachten werden door het steunpunt zelf aangepakt. Bij zwaardere klachten zorgden zij voor een snelle doorverwijzing. Met de beëindiging van de tijdelijke rijksmiddelen zijn de steunpunten gestopt, terwijl door het samenwerkingsverband Passend onderwijs Brabantse Wal en de meeste scholen is aangegeven dat het steunpunt in een behoefte voorziet.

We maken ons sterk voor de jeugdhulp van 0-4 jaar. Op basisscholen en middelbare scholen is de jeugdzorg goed georganiseerd: aan iedere school in het primair en voortgezet onderwijs is een jeugdprofessional verbonden. Op het consultatiebureau en de kinderopvang is dit nog niet het geval. Bij problemen rondom een kind is het belangrijk om zo vroeg mogelijk te signaleren, zodat ook zo vroeg mogelijk actie kan worden ondernomen. Vroege interventies zijn meestal minder duur en voorkomen hogere zorgkosten wanneer de kinderen ouder zijn.
Vroeg-signalering en doorverwijzing kan plaatsvinden op de consultatiebureaus, maar ook op de kinderopvang en peuteropvang. Belangrijk is om ouders nadrukkelijk bij de vroeg-signalering en de interventies te betrekken.

VEILIGHEID

We zetten in op preventie van jeugdproblematiek

We signaleren dat verdachten steeds jonger zijn en de delicten steeds zwaarder worden. Door de toenemende digitalisering is ook een verschuiving zichtbaar in het soort jeugdcriminaliteit. Er is enerzijds sprake van nieuwe vormen van online criminaliteit en anderzijds van digitalisering van traditionele vormen van criminaliteit. Jongeren krijgen hiermee, als slachtoffer of dader, in toenemende mate te maken. Daarom is het belangrijk dat we samen met onze veiligheidspartners diverse vormen van jeugdproblematiek vroegtijdig aanpakken. Naast preventie van jeugdcriminaliteit besteden we ook aandacht aan preventie van alcohol- en drugsmisbruik onder jongeren.

SPORT

We werken aan toekomstbestendige sportverenigingen

We leven in een samenleving waarin leefstijlen belangrijker zijn dan in het verleden. Dit geldt misschien nog wel het meest voor de gezonde leefstijl. De afgelopen jaren is meer aanbod ontwikkeld dat helpt bij het realiseren van een goede gezondheid en leefstijl.
De sportvereniging is al lang niet meer de enige plek waar mensen een sport beoefenen. Personal trainers, urban sport, sportscholen en ook de openbare ruimte zijn 'concurrenten' van de traditionele sportverenigingen. Dit is niet de enige uitdaging waarvoor verenigingen staan. Veel sportverenigingen hebben te maken met teruglopende vrijwilligersaantallen en consumentengedrag van leden. Dat laatste houdt in dat de leden zich als klanten gedragen die hun sport inkopen en geen vrijwilligerstaken meer willen uitvoeren.
Het verenigingsleven vormt een belangrijk fundament in onze maatschappij, zowel op sportief als sociaal vlak. We streven naar het vitaal houden van verenigingen en sportaanbieders. Dit doen we door hen te blijven faciliteren en ondersteunen. De veranderende behoeften van onze inwoners vragen wel om een andere invulling.

In een breder opzicht willen we werken aan een stevig sportstelsel met een inclusieve, veilige en positieve sportcultuur, dat sterk genoeg is om nieuwe uitdagingen op het gebied van vrijwilligersbeleid, financiën, accommodaties en ledenwerving het hoofd te bieden.

CULTUUR

We stimuleren talentontwikkeling in de breedte

We willen dat de gemeente Bergen op Zoom een voedingsbodem is voor cultuur waar historie en hedendaagse expressie hand in hand gaan. Een levendige en inspirerende omgeving waar talenten zich kunnen ontwikkelen. We stimuleren talentontwikkeling in de breedste zin van het woord, zodat onze inwoners de kans krijgen om hun (verschillende) interesses en vaardigheden te verkennen. Brede talentontwikkeling bevordert de algehele groei en ontwikkeling van mensen. Het gaat hierbij om alle talenten: de inhoudelijke culturele uiting zelf, organisatietalent, maar ook talenten op het gebied van marketing en techniek om uitingen goed voor het voetlicht te brengen. Daarnaast verdient onderscheidend talent een podium.

We investeren in cultuuronderwijs en een toekomstbestendig cultuursysteem voor talentontwikkeling

Ieders talent is waardevol en verdient het om de ruimte te krijgen om te ontwikkelen. Dat vraagt om een sterk cultuursysteem waar we gezamenlijk met het onderwijs en het bedrijfsleven in willen investeren. Meedoen aan cultuur, er energie uithalen, je bewust worden van wat er speelt in de wereld: het begint allemaal in de eigen leefomgeving, dicht bij huis. We staan er te weinig bij stil dat de succesvolle artiest in aanraking is gekomen met muziek via school en dat hij of zij lessen heeft gevolgd bij het lokale kunstencentrum of de docent om de hoek; dat er lokale voorzieningen zijn zoals verenigingen, stichtingen, een theater en een poppodium waar de artiest podiumervaring heeft kunnen opdoen. Hierbij moeten we niet de vrijwilligers vergeten die zich inzetten. Zij zijn de drijvende kracht die in belangrijke mate cultuur in de gemeente Bergen op Zoom beleefbaar (en betaalbaar) maakt. We sturen erop dat talent zich kan ontwikkelen via breedtekunst in het onderwijs en via talentklassen in de vrijetijd.

De mogelijkheden tot talentontwikkeling zijn aanwezig binnen het bestaande culturele veld. Buiten de grote gevestigde instellingen bestaan ook nieuwe initiatieven. Wij stimuleren dat het aanbod complementair is aan elkaar en aansluit bij de vraag van onze inwoners en bezoekers.
Het cultuursysteem is daarnaast onderhevig aan meerdere veranderingen. Denk daarbij ook aan de publieke financiering en het vrijwilligers- en verenigingsleven dat onder druk is komen te staan. Het is van belang dat we sturen op een weerbare, toekomstige sector door onderlinge samenwerking, kennisdeling, innovatie en kruisbestuiving te stimuleren. We sturen op een sterk cultuurnetwerk dat zich uitstrekt over zowel beleids- als gemeentegrenzen heen.

We stimuleren de ontwikkeling van de creatieve maker

In het bijzonder willen we ruimte bieden aan de professionele creatieve maker. Professionals leveren een fundamentele bijdrage aan de ontwikkeling en vernieuwing van de Bergse cultuursector en samenleving. We stimuleren hierbij een gezonde arbeidsmarkt door eerlijke beloning te bevorderen binnen de culturele sector. Verder stimuleren wij de inzet van creativiteit bij complexe maatschappelijke opgaven. We willen dat de creativiteit van ontwerpers, kunstenaars, creatieve makers en anderen beter wordt benut.

Gezond leven makkelijk maken

Janna (9) is een wat gesloten meisje. Op school lukt het haar niet altijd om aansluiting te vinden bij de andere, nogal mondige kinderen in de groep. Gelukkig heeft ze Cas, die ook wat op zichzelf is. Met hem speelt ze vaak in de pauze op het schoolplein. Toch maakt Janna's moeder zich wat zorgen om haar dochter. Ze besluit om samen met Janna te onderzoeken of ze op een sport wil. Janna vindt dat een leuk idee, maar weet niet goed voor welke sport ze moet kiezen.

Het is fijn voor Janna dat Bergen op Zoom het sportstimuleringsproject 'Sjors Sportief' heeft ontwikkeld. Via Sjors Sportief kan Janna verschillende sporten uitproberen, zonder dat ze meteen lid hoeft te worden. In het Sjors Sportief boekje staan alle verenigingen en sportaanbieders met hun aanbod. Samen met haar moeder bekijkt Janna de sporten waaruit ze kan kiezen. Na wat twijfel wil ze op hockey. Ze heeft er zin in, maar na verloop van tijd merkt haar moeder dat Janna's interesse afneemt. Janna bekent dat ze de meisjes van haar team veel te fanatiek vindt en ze wil daarom niet meer elke week trainen. In plaats daarvan oefent ze thuis in haar eentje dansjes voor de spiegel. Dit brengt haar moeder op een idee. Ze stelt Janna voor om, na afloop van de proefperiode van hockey, over te stappen op streetdance. Dit blijkt een schot in de roos. In plaats van elke week bezig te zijn met 'winnen', wat Janna niet ligt, kan ze nu helemaal opgaan in muziek. Ze blijkt ook nog eens een goed ritmegevoel te hebben, waardoor ze de pasjes razendsnel onder de knie heeft. Janna's zelfvertrouwen groeit en dat werkt door op school. Ze doet vaker mee met de kinderen op het plein en deelt met hen haar favoriete muziek van streetdance. Dankzij streetdance voelt ze zich zowel fysiek als mentaal sterker en is hierdoor een blijer meisje.

Gezond leven makkelijk maken - Lang verhaal kort

We zien een verschuiving in de manier waarop we naar gezondheid kijken. Waar voorheen de focus vooral op genezen lag, willen we nu zoveel mogelijk voorkomen dat mensen ziek worden. Het bevorderen van gezondheid en het inzetten op preventie is de verantwoordelijkheid van de gehele samenleving, dus ook van de inwoners.

We zetten in op positieve gezondheid, oftewel het vermogen om je aan te passen en je eigen regie te voeren in het licht van de sociale, fysieke en emotionele uitdagingen van het leven.

We zorgen voor gezonde scholen. Dat betekent niet alleen een gezond binnenklimaat, maar ook voldoende sportfaciliteiten om te stimuleren dat kinderen bewegen.
En dan is er ook nog de mentale gezondheid. Het aanbieden van bijvoorbeeld culturele activiteiten kan preventief werken om mentale problemen te voorkomen, terwijl vroegtijdige zorg en steun erger kan voorkomen.

We streven naar een fijne leefomgeving waarin iedereen zich prettig en veilig voelt. Zijn er veiligheidsproblemen, dan betrekken we onze inwoners en partners actief bij het signaleren en het bedenken van oplossingen. Een leefbare omgeving draagt bij aan een goede mentale en fysieke gezondheid.

We werken aan kwalitatieve en duurzame beweeg- en sportplekken, zowel qua accommodaties als in de buitenruimte. Hiermee leveren we een directe bijdrage aan een gezonde leefomgeving en een vitale bevolking.

We stimuleren de inzet van cultuur als preventiemiddel om maatschappelijke problemen zoals eenzaamheid, armoede en een ongezonde leefstijl tegen te gaan en zien de kansen die creativiteit biedt bij maatschappelijke vraagstukken.

Vanaf hier nemen we u mee in de nadere invulling van 'Gezond leven makkelijk maken'.

WELZIJN, GEZONDHEID EN PARTICIPATIE

We werken volgens de principes van positieve gezondheid

Het bevorderen van gezondheid en het inzetten op preventie is de verantwoordelijkheid van de gehele samenleving, dus ook van de inwoners zelf. We gaan uit van positieve gezondheid. Oftewel, het vermogen om je aan te passen en je eigen regie te voeren, in het licht van de sociale, fysieke en emotionele uitdagingen van het leven.
We zien een verschuiving in de manier waarop we naar gezondheid kijken. Voorheen lag de focus vooral op genezen en op het verbeteren van de kwaliteit van leven. Tegenwoordig ligt de focus op het voorkomen dat mensen ziek worden.

Gezondheid is een breed begrip en is meer dan de afwezigheid van ziekte of andere lichamelijke gebreken. Armoede, schulden, problemen rondom huisvesting, eenzaamheid, werkloosheid, een beperking of niet passende scholing hebben allemaal invloed op hoe gezond je bent en hoe gezond je je voelt. Ook de kwaliteit en de inrichting van de leefomgeving hebben invloed op de gezondheid van inwoners.

Bij positieve gezondheid staat niet de ziekte, maar een betekenisvol leven centraal. De nadruk ligt op de veerkracht, eigen regie en het aanpassingsvermogen van de mens. En niet op de beperkingen of ziekte zelf.

ONDERWIJS

We zorgen voor een gezonde school

De school is een plek waar preventief gewerkt kan worden aan het verbeteren van de fysieke en mentale gezondheid, bijvoorbeeld door het aanbieden van sportieve en culturele activiteiten op school. We stimuleren dat kinderen op school meer bewegen en zorgen voor voldoende sportfaciliteiten.
Als gemeente zijn we verantwoordelijk voor de planning en financiering van voldoende huisvesting en ruimte voor bewegingsonderwijs. Dat geldt ook voor de financiering van de eerste inrichting van de sporthuisvesting. We zorgen voor voldoende beschikbare gymruimte om aan de vraag van het onderwijs te kunnen voldoen.
Als fysieke of mentale zorg nodig is, dient deze zoveel mogelijk op de scholen aangeboden te worden.

Een ander aspect dat bijdraagt aan een gezonde school is het aanbieden van een schoolontbijt en schoollunch aan kinderen die dat nodig hebben. Door armoede komen veel kinderen naar school zonder ontbeten te hebben en zonder een gezonde lunch bij zich te hebben. Via de kinderen kunnen ouders ook gestimuleerd worden om gezonder te eten.

Dan nog het schoolgebouw zelf: we werken aan een gezond binnenklimaat op scholen. Scholen moeten voldoen aan het Programma van Eisen Frisse Scholen 2021. Ook stimuleren we scholen om groene schoolpleinen te realiseren.

VEILIGHEID

We werken aan veilige en leefbare wijken

We zetten in op veilige en leefbare wijken. We streven naar krachtige wijken waarin iedereen meedoet en meetelt, maar ook naar wijken met een fijne leefomgeving. Een omgeving waarin iedereen zich prettig en veilig voelt.
Inwoners en partners worden actief betrokken bij het identificeren van veiligheidsproblemen en het ontwikkelen van oplossingen. Het stimuleren en faciliteren van buurtpreventieteams draagt bij aan het verbeteren van de leefbaarheid en veiligheid in wijken, zoals eerder beschreven onder 'Meedoen'.

In plaats van een uniforme aanpak voor de hele gemeente, ontwikkelen we een flexibel beleid dat rekening houdt met de unieke kenmerken en behoeften van elke wijk. Oftewel: we werken op wijkniveau waar het kan en op gemeentelijk, districtelijk of regionaal niveau waar het moet.
Elke wijk heeft zijn eigen identiteit en dynamiek, wat vraagt om een hierop afgestemde wijkaanpak. Veiligheid en leefbaarheid zijn hierbij onlosmakelijk met elkaar verbonden.

SPORT

We werken aan kwalitatieve en duurzame beweeg- en sportplekken

Om inwoners (meer) aan het sporten en bewegen te krijgen en om onze doelstellingen voor bewegen en sport te realiseren, is een duurzaam en passend accommodatieaanbod noodzakelijk. Dat is een vanzelfsprekendheid als het gaat over sportbeoefening, zou je zeggen. Toch is het een grote uitdaging om dit te realiseren en vooral te behouden. Samen met verenigingen, onderwijs en (commerciële) partners gaan we aan de slag om sportvoorzieningen nog efficiënter en intensiever te gebruiken. We stimuleren partijen om actief te zoeken naar samenwerking zodat de sportvoorzieningen toegankelijk zijn en blijven en locaties duurzaam ingezet worden. Zo bereiken we dat sportverenigingen en clubhuizen een ontmoetingsplek zijn in de wijk, waar iedereen welkom is en zich veilig voelt.

Daarnaast maken steeds meer mensen gebruik van de openbare ruimte voor bewegen en sporten. Door de grote populariteit van ongebonden sporten als hardlopen, fietsen en wandelen is het belang van de stad en het buitengebied als decor voor de sportieve activiteiten toegenomen. Actief zijn in de buitenlucht is een van de voornaamste argumenten om de openbare ruimte te benutten *(Eck & Davids, 2018).* Ook de urban sporters maken graag gebruik van de openbare ruimte. Het past in het beeld van een toenemende individualistische maatschappij die bovendien maximale flexibiliteit verlangt. Mensen willen steeds vaker zelf bepalen waar en wanneer ze sporten of bewegen.

Bij grote ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving wordt 'Sport' vroegtijdig betrokken. Zo kan dit werkveld aan de voorkant integraal meedenken.

We zien bewegen en sport als anker voor een gezonde leefstijl

De sportdeelname in de gemeente Bergen op Zoom is lager dan het landelijke gemiddelde. Dat geldt ook voor het aantal inwoners dat lid is van een sportvereniging. We stellen ons ten doel om de sportdeelname onder onze inwoners te verhogen, met als doel dat inwoners eerder voldoen aan de beweegrichtlijnen, die onderdeel uitmaken van een gezonde, actieve leefstijl. Echter, sport is niet voor iedereen bereikbaar of toegankelijk. Daarom spreken we liever van bewegen en sport. Dat laatste kun je vaak op een laagdrempelige en toegankelijke manier doen.

De basis voor een leven lang sporten en bewegen wordt gelegd in de jeugd. Om deze basis te leggen, moeten we het bereik onder kinderen en jongeren vergroten. Dit doen we door samenwerking te zoeken met sport, onderwijs, kinderopvang, jongerenwerk en meer organisaties waar kinderen en jongeren komen. Bewegen en sport wordt zo geïntegreerd in de dagelijkse bezigheden. Daarnaast is het betrekken van de omgeving van de jeugd belangrijk. Ouders, sporttrainers, buurtsportcoaches en leerkrachten zijn samen nodig om de doelgroep met plezier aan het sporten en bewegen te krijgen én te houden. Dit zal ook bijdragen aan de motorische ontwikkeling van kinderen en jongeren.
We stimuleren kinderen om vanaf jonge leeftijd kennis te maken met verschillende sporten en vormen van bewegen en we zorgen ervoor dat het sport- en beweegaanbod aansluit op de behoefte en belevingswereld van de jeugd.

CULTUUR

We koesteren en benutten de intrinsieke waarde van kunst en cultuur

We zien al jaren dat kunst veel kan betekenen voor onze gezondheid, de zorg- en welzijnssector en dus onze samenleving. Zo blijkt ook uit rapporten van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO). Kunst en cultuur hebben positieve effecten op zowel klassieke ziektes als op hedendaagse sociale en mentale problemen, en -nog veel belangrijker- kunst werkt preventief. Het draagt bij aan vermindering van medicijngebruik en andere zorgkosten.

De intrinsieke waarde van kunst en cultuur zorgt ervoor dat verenigingen, stichtingen, creatieve makers en culturele instellingen van maatschappelijke waarde zijn. Ook wanneer kunst in informeel verband wordt beoefend. We stimuleren cultuur als (preventie)middel om maatschappelijke problemen zoals eenzaamheid, vergrijzing, armoede, dementie, depressie en burn-out tegen te gaan. Dit doen we door de sectoren zorg, welzijn en cultuur meer met elkaar te verbinden. We willen dan ook samenwerking stimuleren, ook met het onderwijs en het bedrijfsleven. Verder stimuleren wij de inzet van creativiteit bij complexe maatschappelijke opgaven. We willen zoals aangegeven bij het thema ‘ontwikkelen’ dat de creativiteit van ontwerpers, kunstenaars, creatieve makers en anderen beter wordt benut.

Een veilige stad

Arie (56) woont al jaren in een flat van een woningcorporatie in een wijk in Bergen op Zoom. De afgelopen decennia heeft hij zijn woonomgeving zien veranderen. Vroeger kende hij veel van de flatbewoners, maar nu niet meer. De bewoners hebben verschillende achtergronden en er zijn veel verhuisbewegingen. Tegenwoordig stoort hij zich aan allerlei zaken. Zijn woongenot is behoorlijk achteruitgegaan.

In zijn galerij hebben twee buren vaak ruzie met elkaar. Hij hoort ze regelmatig tegen elkaar schelden. Ook stoort hij zich aan het afval dat naast de ondergrondse containers voor de flat ligt. Dan is er nog een bewoonster over wie hij zich zorgen maakt. Deze mevrouw komt verward over en hij ziet haar steeds verder achteruit gaan. Hij heeft dit nog nooit ergens gemeld. Hij zou ook niet weten waar en bij wie hij dat zou moeten doen. Tegelijkertijd heeft hij nu al een paar keer dezelfde boa in buurt zien lopen.
Op een zeker moment besluit Arie de boa aan te spreken en vertelt hem over de problemen bij de flat. Hij legt de boa uit dat een aantal bewoners in de flat geen Nederlands spreekt. Misschien dat ze daarom niet begrijpen wat de regels voor het afval zijn. De boa neemt de tijd voor Arie en luistert goed. Hij vertelt dat hij niet alles zelf kan oplossen, maar dat hij Aries signalen gaat voorleggen aan de mensen die erover gaan. Hij legt ook uit hoe Arie zelf een melding kan indienen bij de gemeente. Arie merkt dat dit eigenlijk heel eenvoudig is.

In de maanden erna spreekt Arie de boa verschillende keren. Zo weet hij dat via Buurtbemiddeling van welzijnsorganisatie Wijzijn bemiddeling heeft plaatsgebonden bij de burenruzie. Ook heeft hij gehoord dat de boa de zorgen over de verwarde bewoonster heeft gedeeld met de procesregisseur in het Zorg- en Veiligheidshuis. Deze procesregisseur heeft een ketenberaad georganiseerd met de adviseur Zorg en Veiligheid van de gemeente en andere ketenpartners. Zij overleggen hoe de verwarde vrouw het beste geholpen kan worden.
Wat Arie top vindt, is dat in de flat nu posters hangen met de afvalregels in verschillende talen. Het afvalprobleem lijkt al te zijn afgenomen. Natuurlijk blijven er altijd mensen die zich niet aan de regels houden. Gelukkig treden de boa's dan handhavend op. Arie is blij dat er regelmatig toezicht is en dat hij zelf iets heeft kunnen bijdragen aan de leefbaarheid en veiligheid in zijn directe woonomgeving.

Een veilige stad – lang verhaal kort

We streven naar een veilig Bergen op Zoom. Een omgeving waarin mensen zich gelukkig, veilig en geborgen voelen. Een veilige stad begint bij een plek waar onze jongste inwoners zich prettig voelen en zichzelf kunnen zijn. Op scholen leggen we de basis voor een veilige sfeer en begeleiden we kinderen en jongeren om weerbaar en zelfredzaam te worden.

We vinden het belangrijk dat onze professionals, zoals boa's, zichtbaar en benaderbaar zijn. We ondersteunen de eigen kracht van onze inwoners en zoeken waar nodig samenwerking met belangrijke partners in de wijk, zoals de wijkagent, buurtpreventieteams en jongerenwerkers.

We houden toezicht op de naleving van wet- en regelgeving. Handhaving is daarbij nooit een doel op zich, maar een instrument dat bijdraagt aan het realiseren van beleidsdoelen.

Met informatie-gestuurde handhavings- en veiligheidszorg nemen we proactief en gericht maatregelen om criminaliteit en overlast tegen te gaan. We investeren in middelen, capaciteit en kwaliteit op het gebied van data en informatie.

We zorgen ervoor dat onze lokale wet- en regelgeving is afgestemd op actuele veiligheidsproblematiek.
Zo nodig maken we gebruik van goede ervaringen in andere gemeenten, informatiesystemen en elektronische hulpmiddelen. We verliezen hierbij de privacy van onze inwoners niet uit het oog.

Bij maatschappelijke onrust voeren we regie op de integrale afstemming en plegen we de benodigde interventies. De Veiligheidsregio en de gemeenten die deze regio vormen, bewaken als onafscheidelijke partners de fysieke veiligheid in de regio en in onze eigen gemeenten.

Vanaf hier nemen we u mee in de nadere invulling van 'Een veilige stad'.

ONDERWIJS

We zorgen voor een veilige school

Als we het hebben over veiligheid op school, bedoelen we veiligheid in brede zin. De school moet voor kinderen een fysiek veilige, maar ook mentaal veilige plek zijn. We willen dat kinderen zo min mogelijk te maken krijgen met pesten en helpen kinderen om weerbaar te zijn. Weerbaarheid helpt ook om weerstand te kunnen bieden aan drugs, loverboys en de gevaren op internet. Daarbij speelt de veiligheid in en rond het gezin van het kind eveneens een rol. Tot slot moet ook de directe omgeving van de school veilig zijn, niet alleen qua verkeerveiligheid, maar ook als het gaat om negatieve invloeden zoals drugsgebruik rond de school.

VEILIGHEID

We zien veiligheid als basisbehoefte

Veiligheid is een basisbehoefte. Als gemeente hebben we hierin samen met onze partners een cruciale rol. We streven naar een veilig Bergen op Zoom. Een omgeving waarin mensen zich gelukkig, veilig en geborgen voelen. Dit betekent een prettige leefomgeving waarin overlast en criminaliteit worden voorkomen of vroegtijdig worden beëindigd. Een plaats waar inwoners zich beschermd en weerbaar voelen. En ook een levendige plaats waar iedereen op een veilige manier kan genieten van het bourgondische leven. Een veilige gemeente is zeker geen vanzelfsprekendheid. Dit vergt een continue inzet, doordachte preventieve aanpakken en soms ook stevige maatregelen.

We zijn zichtbaar en benaderbaar in de wijk

Vanuit een gemeentelijke regierol gaan verschillende werkvelden samen met de partners in de wijk aan de slag om de leefbaarheid en veiligheid te bevorderen, zowel sociaal als fysiek.
Outreachend werken is hierbij het uitgangspunt. Dit betekent dat onze professionals niet achter hun bureau wachten op signalen, maar dat zij in de wijk goed luisteren en proactief contact leggen met inwoners en partners. Inwoners en partners worden zo actief betrokken bij het identificeren van

veiligheidsproblemen en het ontwikkelen van oplossingen. Wijkbewoners weten wie zij waarvoor kunnen aanspreken.

Ook de boa's zijn nadrukkelijk gepositioneerd in de wijken. Zij zijn weinig op kantoor, maar 'buiten' in de haarvaten van de wijk aanwezig, daadwerkelijk zichtbaar en laagdrempelig benaderbaar. De boa's zoeken intensieve samenwerking met belangrijke partners in de wijk, zoals de wijkagent, buurtpreventieteams, jongerenwerkers en gebiedsbeheerders van de woningcorporatie. Bij de meest hardnekkige en complexe veiligheidsproblemen zetten we de veiligheidsmarinier in. We ondersteunen de eigen kracht van inwoners. Zo versterken we hun veerkracht om met uitdagingen om te gaan en samen een veilige leefomgeving te behouden.

We zijn een flexibele, wendbare en toereikende veiligheidsorganisatie

De samenleving verandert steeds meer en steeds sneller. We verwachten in Bergen op Zoom een toenemend aantal inwoners, we zien wijzigingen in wetgeving en een veranderende rol voor de gemeente. De voorspelbaarheid van veiligheidscasuïstiek neemt af, terwijl de complexiteit toeneemt. Onze geografische ligging en regiefunctie binnen het Sociaal Domein brengt uitdagingen met zich mee. We zijn een middelgrote gemeente, maar hebben op het gebied van veiligheid te maken met grootstedelijke problematiek. Ook de omvang van het veiligheidsdomein neemt merkbaar toe.
Dit alles vraagt om een flexibele houding en werkwijze. We zorgen er daarom voor dat we beschikken over een toereikende, robuuste en professionele veiligheidsorganisatie, die zo nodig ook buiten kantoortijden optreedt.

Om wendbaar te blijven leggen we inhoudelijke veiligheidsthema's en prioriteiten niet vast voor een periode van twaalf jaar in een pijlervisie, maar voor kortere periodes in lokaal, districtelijk en/of regionaal veiligheidsbeleid. Dit in goede afstemming met onze veiligheidspartners. We benoemen daarbij ook gezamenlijke doelen en prioriteiten en hebben oog voor elkaars beleidsplannen en/of meerjarenagenda 's. In het lokaal veiligheidsbeleid vindt de vertaling plaats naar realistische acties en een concrete veiligheidsaanpak. Zo blijven we samen met onze veiligheidspartners in staat om steeds in te spelen op actuele ontwikkelingen en veiligheidsvraagstukken. We realiseren ons ook dat we soms geconfronteerd worden met maatschappelijke vraagstukken waarbij niet direct een adequate oplossing voorhanden is.

We handelen preventief waar het kan en repressief waar het moet

We vinden het belangrijk om een veilige leefomgeving voor onze inwoners te creëren en behouden. Essentieel onderdeel daarbij is de preventieve aanpak van veiligheid en leefbaarheid. We streven naar het voorkomen van onveilige situaties, het vergroten van het veiligheidsgevoel en het bevorderen van een proactieve benadering bij inwoners, bedrijven en andere belanghebbenden.

Ons uitgangspunt is wederzijds vertrouwen. Bij schending van dit vertrouwen -en de veiligheid- treden we zo nodig daadkrachtig op.
We houden toezicht op de naleving van wet- en regelgeving. Handhaving is daarbij nooit een doel op zich, maar een uiterst middel; een instrument dat bijdraagt aan het realiseren van beleidsdoelen. Samen met onze veiligheidspartners identificeren we potentiële risico's en ontwikkelen we preventieprogramma's, waarbij we ook inwoners betrekken. In plaats van alleen een reactieve inzet op incidenten gaan we proactief om met potentiële risico's. We investeren in bewustwordingscampagnes om inwoners te informeren over risico's en over het belang van

preventieve maatregelen ten aanzien van bepaalde veiligheidsaspecten. We communiceren regelmatig over onze activiteiten en resultaten.

We meten de effectiviteit van onze aanpak en sturen waar nodig bij. Via periodieke monitoring en evaluaties met betrokken stakeholders dragen we bij aan een continue verbetering van onze preventieve aanpak.

We hanteren het leidende principe van 'datagedreven werken'

Met behulp van informatie-gestuurde handhavings- en veiligheidszorg nemen we proactief en gericht maatregelen om criminaliteit en overlast tegen te gaan. We investeren in de benodigde middelen, capaciteit en kwaliteit op het gebied van data en informatie. We hanteren het principe van 'data-gedreven werken'. We verzamelen, analyseren en gebruiken beschikbare gegevens uit diverse bronnen. Dit betreffen zowel kwantitatieve als kwalitatieve gegevens.

We betrekken hierbij ook informatie over veiligheidsgevoelens van onze inwoners, de zogenaamde 'subjectieve veiligheid'. We gebruiken data van de politie, maar ook gegevens uit ons eigen gemeentelijke meldingssysteem. Als bekend is welke thema's op welke locaties voor de meeste overlast of veiligheidsproblemen zorgen, kan de beschikbare capaciteit op basis van behoefte worden ingezet. Met een informatiegestuurde handhavings- en veiligheidsaanpak zetten we onze middelen slimmer en effectiever in en dragen we positief bij aan de veiligheidsbeleving van onze inwoners. Natuurlijk houden we er rekening mee dat niet alle overlast en criminaliteit is geregistreerd.

Onze gereedschapskist is op orde

We zorgen ervoor dat onze 'gereedschapskist' goed gevuld en up-to-date is. Dit houdt in dat onze lokale wet- en regelgeving is afgestemd op actuele veiligheidsproblematiek. Hieronder valt onder andere uitvoeringsbeleid, uitvoeringsrichtlijnen en bepalingen in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV), maar ook een goede informatiepositie.
Als regels niet werken, dan passen we deze aan. Samenwerkingsconvenanten zijn op orde en we beschikken over goede procesbeschrijvingen. Met een toereikend instrumentarium en actuele kaders kunnen we voortvarend en daadkrachtig werken aan een veiliger Bergen op Zoom.

Zo nodig maken we gebruik van goede ervaringen in andere gemeenten, informatiesystemen, elektronische hulpmiddelen en innovaties. We verliezen hierbij de privacy van onze inwoners niet uit het oog. Soms signaleren we een spanningsveld tussen innovaties en wet- en regelgeving. We onderzoeken de mogelijke opties en durven innovatief te zijn. Daarbij hoort ook dat we fouten mogen maken. We zijn een lerende organisatie. We doen, we evalueren en we leren.

We zorgen voor adequate inzet bij maatschappelijke onrust en incidenten

Bij maatschappelijke onrust speelt de burgemeester een essentiële verbindende rol in het herstellen van de rust, het opbouwen van vertrouwen en het bevorderen van eenheid. In dergelijke situaties voeren we regie op de integrale afstemming en plegen we de benodigde interventies.
De Veiligheidsregio en de gemeenten die deze regio vormen, bewaken als onafscheidelijke partners de fysieke veiligheid in de regio en in onze eigen gemeenten. We nemen onze verantwoordelijkheid ten aanzien van crisisbeheersing en investeren in het voorkomen en bestrijden van crises en de

nazorg hiervan. Uiteraard zorgen we voor goede voorlichting, zodat onze inwoners weten hoe te handelen in geval van een noodsituatie of incident.

We zijn een integere en weerbare overheid en zetten in op de aanpak van ondermijning

We zijn een integere, weerbare overheid én organisatie en zorgen ervoor dat de publieke taak veilig kan worden uitgevoerd. We onderkennen dat ondermijning een groot probleem is dat structureel aandacht vraagt. Zowel de samenleving als de overheid dienen weerbaar te zijn tegen criminele invloeden. We beseffen dat we als gemeente een exclusief dienstenaanbod hebben, waar ook misbruik van kan worden gemaakt. Om te voorkomen dat onze democratische rechtsstaat wordt ondermijnd streven we niet alleen naar een weerbare samenleving maar ook naar een weerbare gemeente. Om dit te realiseren zorgen we voor:

- bewustwording: signalen van ondermijning worden herkend en gemeld;
- een informatiepositie die op orde is;
- het juiste bestuurlijk instrumentarium om ondermijning te voorkomen of tegen te gaan;
- integere en betrouwbare medewerkers;
- transparant en duidelijk handelen;
- het veilig kunnen uitvoeren van onze publieke taak.

Ondermijning is het constante gebeuk van georganiseerde criminaliteit (onderwereld) op onze samenleving (bovenwereld). Het is een gevolg van veel verschillende vormen van criminaliteit, waarbij de grenzen tussen de bovenwereld (de 'gewone' maatschappij) en de onderwereld (criminelen) vervagen.